

Tilaukshinnat:

Koko vuodelta . . . 3: —
Puolelta vuodelta . . . 1: 65
Keskimmäis vuodelta . . . 90
Kuukaudelta . . . 35
Muulla tilattuna postimaksut tyhjälukutuna.
Pöytänumerot 10 p.

Tornio.

Ilmoitushinnat:

Ensi sivulla 15 p. petit rivi.
Muille sivulla 10 p. " "
Kuoletta ilmoitukset . 2: —
Mihin ilmoitushinta . 20 p.
Seisovilta ilmoituksilta myönnetään alennusta.
Kustannukset suomenetaan maksutta.

Uutis- ja Ilmoituslehti Tornion kaupunkia, Peräpohjolaa, Tornion jokilaaksoa ja Lapinmaata varten.

1899.

Lehti ilmaantuu joka keskiviikko ja lauantai kello 9 aamupäivällä.

Wastaava toimittaja:
J. W. Heickell.

Keskiviikkona 20 p. jouluk. N:o 98.

Kirkollisia tietoja.

Saarnatuorot

Tornion kirkossa:

4:na Adventti sunnuntaina.

Suomal. puolip. saarna klo 10 e. pp.
Suomal. iltasaarna klo 4 j. pp.

Joulupäivänä:

Suomal. aamujumalanpalvelus kello 8 e. pp.
Ruotsal. puolip. saarna kello 11 e. pp.

Tapaninpäivänä:

Suomal. puolip. saarna klo 10 e. pp.

Maternion kirkossa:

Puolipäiväsaarnat suomalais. kirkko. Grand.

(S310064) **Kihloissa:**

Anna Anell
Seth Zethraeus

Tornio Uusä.

Ilmoitus.

Maternion kunnan waiwaishoitohallituksen jäsenet kutsutaan kokoukseen kunnan huoneelle torstaina Joulukuun 28 p:nä kello 11 e. pp. Kokousta jatketaan seuraavana päivänä kello 10:stä aamulla, jolloin hoitolaist jätetään elätteelle tulevalle vuodelle senlaisille, hoitajille, jotka waiwaishoitohallitus tähän toimeen hyväksyy.

Materniolla, Joulukuun 9 p:nä 1899.

A. Em. Castren.

**Hewostilpa-
ajot.**

Kuluwan Joulukuun 29 p:nä klo 10 e. pp. toimeenpannaan Rowaniemen kirkon kylässä tilpa-ajot, joihin saavat ottaa osaa terveet oriit ja tammaat kaikista itäluolista ja kotoisin mitkä paikkakunnalta hywänkä, sekä myöskin ruunat Rowaniemen kunnasta. Mata on 1,069 metriä pitkä ja kahdesti kierrettävä. Palkintoja jaetaan yhteensä 6 kpl. joista suurin ensimmäinen palkinto on jata (100) markkaa; sitäpaitsi annetaan 4 diplomia. Ensimmäisen palkinnon saamista warten waaditaan 2,138 metrin matkalla wähintään 4 min. ennätys ja waltion kilpailussa palkituilta hewosilta waaditaan 10 sek. nopeampi ennätys kaikissa palkintoluokissa kuin muilta. Sijaintirjoitus; josta peritään 5 mk, hewoselta, tapahtuu kirkon kylän majatalossa kilpailupäivänä klo 9 e. pp.

Toimikunta.

Joulu ja Uuden vuoden kortteja,
Kukkaiskortteja 3 p:stä ylöspäin,

Kuvakirjoja,
Merkkikirjoja,
Tauluja y. m.

myydään
Kirjapainossa.

**„Tornio“
v. 1900.**

„Tornio“ lehti tarjotaan täten tilattavaksi tulevalle vuodelle, joka ilmestyy kahdesti viikossa janoina päwina kuten tähänkin asti.

Lehti kannattaa nykyajan sekä henkisiä että aineellisia pyrintöjä. Etupäässä paikkakunnallisten rientojen edistäminen on lehden tarkoitus, mutta lehti tulee myöskin seuraamaan maamme waltiollista ja yhteiskunnallista elämän rientoa. Myöskin ulkomaan tärkeimmät tapahtumat saawat sijansa lehdessä. — Kansokirjallista lukemista tullaan lehdessä sitäli kuin tila sallii, myöskin julkaisemaan.

Lehti tulee ensi waltiopäiwiltä antamaan tietoja niin paljon kuin mahdollista.

Lehden kirjeenwaihetajilta ja awustajilta toiwotaan lupautujen mufaan saatavan heidän arwoisaa apuaan.

Lehden tilaushinta on Torniossa: 3 m. koko vuodelta; 1:50 p. puolelta vuodelta ja kuukaudelta 35 penniä, kotiinkanto siihen luettuna. Kaikissa Suomen postilontoreissa tilattuna: koko vuodelta 3:90 p.; puolelta vuodelta 2: 05 penniä, kuukaudelta 30 p. Saaparannalle kottiin kannettuna koko wuosi 2 tr. 50 äyriä, puolelta vuodelta 1 tr. 25 äyriä, ja kuukaudelta 35 äyriä. Ufiamiesten kautta maaseuduille ja suoraan kirjapainosta muualla tilattuna ja ristiifiteessä lähetettynä: koko vuodelta 3 mk. 35 pen., puolelta vuodelta 1 mk. 75 pen. ja kuukaudelta 40 p. Amerikkaan tilattuna ristiifiteessä 1½ dollaria koko vuodelta.

J. W. Heickell.

Wastaava toimittaja.

Älkää unohtako käydä

Alma Westerlund'in Kirjakaupassa

hankkimassa itsellenne

Hyvää, hyödyllistä ja hauskaa

Joulukirjallisuutta,

Joululehtiä,

Joulu- ja Uuden vuoden kortteja.

Suomaa!

Joululahjoiksi sopiwin

Suuri warasto: Kulta-, Hopea-, Hushopea- ja Nikkeli-teoksia, monta eri lajia, Tasku- ja Seinäkelloja y. m., y. m.

Kultaseppä
I. Sallisella
Torniossa.

**Waraston
Loppunmyynti
melkoisesti
alennetuilla**

hinnoilla

Montell'illa

Torniossa.

HUOMAA!

Käytettyjä suomalaisia postimerkkejä, sekä vanhempia että nykyisiä, ostan tahi vaihetan ulkomaalaisia vastaan. **V. E. TAMELANDER.** Torniossa.

Painattakaa

ajolessa Joulu- ja Uuden vuoden korttinne; kortteja löytyy varastossa

**Kirjapainossa
Torniossa.**

„Tornio“

on tilattavana Wajakalassa Emil Lehdelta.

„Tornio“

on tilattavana Arpelassa Oskar Ruusufuulta.

„Tornio“

on tilattavana Maternion kirkolla Alex Bluhkolalta.

„Tornio“

on tilattavana Kulkalassa Suho Peltalalta.

Hewonen.

Hywä hewonen myytävänä
**J. Sallisella
Torniossa.**

Kuulutus.

Kaatihuoneella Lauwantaina sijällä olewan Joulukuun 30 p:nä kello 10 e. pp. siioitetaan kaupungin köyhiä hoidettavaksi vuodelle 1900, joka täten hallitsille hoitajille tiedoksi ilmoitetaan.

Tornio, Jouluk. 16 p:nä 1899.

Köyhäinlaitoksen puolesta:

A. J. Lund.

H. W. Gadzell.

Suomattaa!

Joka päivä saatava ja aina tarjolla: Aspergrenin kartanossa Rantakadun warrella. Ruokaa, Rahwia, Teetä, Leivoskia, Lemuaadta y. m. wirtwotusjuomia.

Kunniotuksella:
H. Näätsaari.

Tornio, jouluf. 20 p.

Perä-Pohjolan Maamies-seuran Johtokunnan kokous

pidettiin Parasniemellä t. k. 15 pnä.

Kokouksessa:

julkiluettiin Keisarill. Senaatin päätös koskewa alemman maanviljelyskoulun perustamista Matornion Rättrineholmien tilalle, jonka päätöksen Maanviljelyshallitus oli Johtokunnalle lähettänyt. Kuten tuunettu on Perä-Pohjolan Maamiesseura kerta ennen tehnyt samallaisen pyynnön. Tälläkin kertaa tuli pyyntö hyljättyksi. Siis ei saatu alempaa maamies- eli renkitouluua Matorniolle vaikka sellainen kyllä olisi ollut tarpeellinen;

„Bellerwon“ kirjelmän johdosta, jossa se kehoittaa seuraa lähettämään toimimiehään niille luentokursseille, joita se helmikuussa aikoo toimeen panna Helsingissä, keskusteltiin, mutta ei tällä kertaa päätetty ketään lähettää;

päätettiin käsitteä edistämistä warden Muoniossa 150 markalla avustaa neiti Maria Yliwainion käsityskoulua, ehdolla että se toimii ainakin kesäkuuhun asti 1900;

päätettiin tilata 500 kg. siemenkauroja Raahesta J. S. Lundberg'in kaupasta;

tilatuista kolmesta jousi-äkeistä päätettiin ilmoittaa „Labor-yhdistykselle“, että niistä yksi saa olla amerikkalainen;

päätettiin, koska kunnat eivät ole tilanneet heille tarjottua käsitteiden neuvoojaa paitsi Matorniota ja Karunkia, että seura ei täksi talveksi sellaista neuvoojaa ota;

keskusteltiin edustajan lähettämistä Helsingissä ensi maaliskuun 13 pnä alkaamaan maanviljelijöiden edustajain kokoukseen ja päätettiin sinne lähettää agronomi A. Teräfinen ja hänen esittynä ollessa tuomari Matti Niemelä;

päätettiin ruweta jäseneksi „Bellerwo“-yhdistykseen ja suorittaa heti 100 markan jäsenmaksu;

keskusteltiin seuran toiminnan laajentamista ja päätettiin ottaa seuran palvelukseen toinen agronomi, joka toimisi samalla sihteerinä. Palkaksi määrättiin 2000 markkaa agronomin toimesta ja 1000 mrf. sihteerin toimesta. Hän tulee toimimaan erittäin laaditun ohjesäännön mukaan m. m. yhteistoiminnan elvyttämiseksi ja järjestämiseksi haaraosastojen kanssa sekä myös juurikasvien neuvojana. Wirta julistetaan haettavaksi 30 päivän kulukselle ja otetaan hän wirtaan aluksi 2 vuodeksi siitä päivästä kun wirtaansa astuu. Sitäpaitsi saa hän kantaan 6 mrf. matkaa ja toimituspäiviltä, korwauksen tyttirahoiista ynnä wapaan yöpöydän yksittäisen tilaajan luona;

päätettiin haaraosastoja warten laittaa säännöt ja jätettiin ehdotuksen laatiminen agronomi C. Simolan, lautamies A. Juneksen ja sihteerin tehtäväksi. Haaraosastojen tulee pitää ainakin 2 warsinaista kokousta: Helmi- ja Elokuussa;

walittiin ohjesääntöehdotusta kirjaton-sulentille ja agronomille tekemään agronomit C. Simola ja A. Teräfinen;

päätettiin tilata juurikaswi- ja puutarhakaasvien siemeniä ja jätettiin agronomi C. Simolan huoleksi.

— **Wiracero.** (Wirallisesti). S. M. Keisari on arm. awoimella kirjeellä joulukuun 10 (marraskuun 28) p:ltä 1899 antanut Wiipurin läänin kuvernöörille, kenraaliluutnantti J. A. Gripenbergille eron hänen hoitamastansa wirtasta sijoittamalla hänet armeijajalkawäen reserviin sekä suonut hänelle wuotuisen 10,000 markan elintalouseläkkeen Suomen waltiovarjoista.

Uno Boehm

Amituomari.

— **Kuvernööri Gripenberg ja Ryyrylän koulurettelöt.** Tämä äsken wirtaan erotettu Suomen lakien puolustaja on jenaattiin jättämässä selityskirjelmässään, jossa muuten asiallisesti kaikki pyytökset torjutaan, lausunut muun muassa seuraavat sanat:

„Minun alamaisen ajatukseni mukaan on siis päivän selwää, että jos jotakin tointa, johon tässä asiassa on ryhdytty, on laittomana pidettävä, voidaan semmoisena pitää ainoastaan kenraalikuvernöörin minulle antamaa käskyä huoneiston tyhjentämisestä määrätystä ajasta koska se on erityis mahdillanalla astua oikeudenkäytön lailla rauhoitetun alueen rajain sisälle.“

— **Senaatin esitysehdotuksessa uusien rautateitten rakentamisesta ehdotetaan ensi rahainhoitokautena rakennettavaksi ainoastaan yksi uusi rautatie, nimittäin Jijalmen—Rajaanin rata, josta kustannukset on arwattu 4 miljoonaksi 980,000, Tornion rataa warten ehdotetaan saman ajan kuluessa 8 miljoonaa 473,000.**

— **Kuvernöörin wirta Wiipurin läänissä.** Senaatti on päättänyt ehdottaa Wiipurin läänin kuvernööriksi Wiipurin pataljoonan päällikön, eversti Iwar Palinin Croitetulle kuvernöörille, kenraali A. Gripenbergille on määrätty 10,000 markan eläke.

— **Kruununtorpparit.** Senaatti on laatinut ehdotuksen arm. esitykseksi, joka sisältää asetuksen torpparien asetusten suojaamisesta ruununtiloilla, jotka perinnöksi ostetaan.

— **Uusia esitysehdotuksia.** Senaatin molempien osastojen yhteisessä istunnossa t. k. 12 p. tarkastettiin S. M. Keisarin hyväksyttäväksi lähetettävät ehdotukset arm. esitykseksi, jotka sisältävät:

- 1) asetuksen torpparien oikeuden turvaamisesta kruununtiloilla, josta perinnöksi ostetaan;
- 2) asetuksen oikeudenkäyntiwaltuutetuista ja asianajajayhdistyksistä;
- 3) asetuksen erinäistä oikeudenkäymislaaren pöytäliien muuttamisesta;
- 4) asetuksen haasteesta y. m. ja haastemiehistä;
- 5) asetuksen, joka sisältää erinäisiä määräyksiä muutoksen hakemisesta alioikeuden tuomioihin ja päätöksiin;
- 6) asetuksen, joka sisältää muutettuja määräyksiä tuomioistuimesta rikosasioissa.

— **Senaatti on päättänyt esittää walmistettavaksi esitykseksi ehdotuksen joka sisältää sääntöksi siirtolaisten kuljetuksesta wieraaseen maahan.**

— **J. Topeliusen hautapatsas.** Suomen naisyhdistys on kenraalikuvernööriltä saanut luvan listoilla Suomessa kerätä waroja muistopatsaan pystyttämiseksi J. Topeliuswainajan haudalle.

— **Sätkäpatoimet ja kenraalikuvernöörin.** Sen johdosta, että keskusteltiin puolesta on pyytännyt lupaa niin tarwittawassa, yleisen rahankeräyksen toimeenpanemiseen maassa wallitsewan hädän lieventämiseksi, on kenraalikuvernööri, huomauttaen että hänen mielestään hallitus jo on ryhtynyt kaikkiin toimiin, joita asiaan tila waatii, ja että siis mainitunlainen rahankeräys on tarpeeton, pyytännyt senaatin lausuntoa asiasta.

— **Uusi Suometar tulee, asianomaisen luvan siihen nyt saatua, ensi waltioapuwain aikana ilmestywään seitsemän kertaa wiiikossa siten, että maanantaisin ja pyhäi seuraawina arkipäiwinä annetaan ylimääräiset lehdet, jotka ilmestywät k:lo 4 iltapuolella.**

— **Painoasioita.** Kenraalikuvernööri on myöntynyt seuraaviin hakemuksiin:

Kirjailija R. G. Blombergin anomukseen saada painattaa „Fyren“-nimistä pilalehteä Rauppakirjapainossa;

Astanaajotoimisto Helsingissä.

Lakiasioita. Rahain perimisiä. Hakemuksia. Telefooniasioita y. m. Hankkii waltio-lainoja, Suomen kansalaisoikeutta ja lupaa maasta muuttamiseen y. m.

— Suom! Suokat palliot!

— **piispa D. J. Collianderin anomuksiin** saada ensi vuoden alusta erityisenä lehtenä Kuopiossa julaista „Suomen kirkon julkisia Sanomia“, joka nykyään liittyneenä seuraa, Teologista Aika-lehtikirjaa;

kirjapainonimistaja G. A. Ekholmin anomukseen, että „Wiborgs Nyheter“-lehden ulosanto-oikeus siirrettäisiin hänelle, joka myöskin tulee toimimaan lehden wastaunalaisena toimittajana;

Uudenkaupungin sanomalehti- ja kirjapaino-osakeyhtiön anomukseen saada ottaa toimekseen „Uudenkaupungin Sanomain“ ulosantamiin sekä saada 1900 vuoden alusta ulosantaa mainittua lehteä kolmasti wiiikosja;

filos. toht. Tella Gultinin anomukseen saada ensi vuoden alusta ulosantaa „Jänmaan Ystävä“-nimistä wiiikolehteä, jonka pastori E. Murén on hänelle luowuttanut.

Niinikään on kenraalikuvernööri myöntynyt puutarhuri R. J. Gauffinin anomukseen saada ensi vuoden alusta waurustaa „Puutarha“-niminen aikakauslehti kuuilla, mutta ei ole suostunut hra Gauffinin pyyntöön, että mainittuun aikakauslehteen tarpeen waatissa saataisiin liittää lisälehti.

— **Eläkkeitä.** Siiviliwiraston leskija orpolassan johtokunta on t. k. 24 p:nä pitämässään kokouksessa myöntänyt lasjasta eläkkeen m. m. seuraawille kuolinpesille nimittäin: kolmannessa luolassa kirkon, tuomari G. A. Chydenius-wainajan leskelle sekä alaikäisille ja turwattomille lapsille, sekä läänin-kamreeri J. G. Hortling-wainajan leskelle ja alaikäiselle pojalle neljännessä luolassa:

kruunun-wouti G. A. Hernberg-wainajan leskelle sekä alaikäisille ja turwattomille lapsille. Yllämainitut eläkkeet, jotka lasjetaan niistä ajoista ja suoritetaan niin suurina kuin eläkekirjat osoittawat, maksetaan Dulun läänin ränteriasista.

— **Arpajaiset ja kenraalikuvernööri.** Kenraalikuvernöörille esiteltäessä kuvernöörin kirjeitä arpajaisten pitämishakemuksista, on h. ylh. lausunut haluan wansa samalla saada tiedot myytawien arpallippujen määrästä sekä hinnasta ynnä siinä tapauksessa, että joku yhdistys panee arpajaiset toimeen, yhdistyksen wuotuisesta meno- ja tuloarwioista sekä rahawaroista. Kenraalikuvernöörin kirjeissä on läänin kuvernöörille t. k. 14 p:ltä on sen johdosta pyydetty kuvernöörin arpajaisia koskewissa kirjeissänsä ilmoittamaan myöskin nämät seikat.

— **Wiljelyksen edistämistä Lapiissa.** Toinen Suomen edustaja komissioonissa Norjan-wastaisen waltakunnanrajan käyntiä warten on esittänyt erinäisiä toimenpiteitä poron- ja karjanhoidon sekä perunain ja muitten juurikasvien wiljelyksen edistämiseksi Lapiissa. Tämän johdosta on senaatti määrännyt yleisistä waroista: 600 mrf. wuofittain wiiiden vuoden aikana niittywiljelyksen palkitsemiseksi, 1,500 mrf. wuofittain kahden vuoden aikana suowiljelyksen ja ojanwauun neuvojan palkkaamiseksi, 400 mrf. siitoslampaiden hankkimiseksi sekä 600 mrf. perunain wiljelyksen palkitsemiseksi Utsjoen, Inarin ja Enontekiäisten pitäjissä.

— **Tienrakennusasia.** Yleisistä waroista on myönnetty 4,257 mrf. 25 p. kylätien rakentamista warten Muonioniskan pitäjän Rihlangin kylästä Kolarin ja Muonioniskan kirkkojen väliselle maantielle.

— **S. M. Keisarin nimipäiwää** wietettiin kaupungissamme toisjapäiwänä, rukoushetkellä kirkossa klo 12 päiwällä. Kaupungin yleiset rakennukset liputettu ja illalla oli juhlawalailustus raatihuoneella.

— **150 mrf. palkinnon** on läänin kuvernööri määrännyt maksettavaksi sille tai niille, jotka woivat todistettawasti ilmiantaa w. 1898 Terwolassa murhatun Juuso Mustosen murhaajat, joista oikeudessa ei ole jeltua saatu.

— **Lasten Joulujuhlaa,** jonka ruwaswäenyhdistys oli toimeenpannut wiiime sununtaina kaupungin raatihuoneella klo puoli 5 j. pp. oli kokoontunut lapsia juhlasali aiwan täyteen, wanhemppaa wäkeä myöskin oli saapunut katsomaan lasten iloa. Juhla alkoi kirkkoh. J. J. Simeliusen puheella, joka kohdistui lapsille ja alkoi wäryllä (Job. 3. 16) „Min on Jumala maailmaa rakastanut, j. n. e. Lapsille tarjottiin kahwea wänästen kanssa y. m. Laulua myöskin wäläpidettiin pianon säestyksellä. Juhla kului pian leikkien y. m. waihdellesja joulukuusen ympärillä.

— **W. P. Rinta kuuluu wietätwän** näytelmä-iltaman Raatihuoneella Tapainpäiwänä. Lähemmin wäst'edes.

— **Oranje wapaawaltioon** osotettuja raha- ja arwofirjeitä ei nykyään saa ottaa wastaan postissa kuljetettawaksi.

— **Rihloihin** ovat menneet netti Anna Anell, Torniossa kauppias D. A. Anell wainajan ja hänen elossa olewan puolisonsa, syntylsin Lindgrén, tytär ja wirtamies pankki osakeyhtiössä Stochholm: Öre Norrland, Seth Zethraus, Luleosta.

— **Muoniossa Lahden talon omistajalle** tapahui tuonnoin tässä syyskorwassa itämä wähinko. Kun näet oltiin soranwewossa Kolarin rajasta Muonion kirkolle kruunun waroilla rakennettawalla uudella maantiellä, pillastui hänen nuori wiraä hewosensa ja ryöstäyhi irti ajajalta. Täyttä wauhtia mennä humuusi se sillä seurauksella että lensi edellä menewän hewosen sorakuorman päälle. Hewoselle tuli suuri haawa mahaan ja sifällykset repeiwät. Parin päiwän kulluttua täytyi hewonen lopettaa. Tästä tuli suuri wähinko wähawaraiselle omistajalle. — Louhi.

— **Tienestit Muoniossa** tuntuwat olewan hywin huonoja tänä talwena. Tosin ovat jottut tukkiherrat luwanneet antaa työtä, kun heillä olisi nyt talwen aikaan hakattawana ja wewätettwänä 20,000 tukkipuuta, waan ovat halla-wuoden tähden tarjonneet niin wäpän palkkaa työstä etteiwät kuntalaiset ole työhön ryhtyneet. Muutamat ovat matkustaneet hewoineen Gelliwaaaran malmitwofille, jossa kerrotaan palkkojen olewan korkeiden. — Louhi.

— **Jos joutuu walmaiseen** niin pääsee kahdella wuodella. Niin kai ajattelewat ne Ylihärmän ufot, jotka 40-ikäisinä ovat parillaan olewissa jatkokursseissa erehtyneet tienamaan päästödistusta, joka wastaasi kansakoulun läpikäyntiä, sanoo Pohjalaisen kirjeenwaih-taja.

— **Maitten jakamisesta** jaarnaili tuonnottain Porwoon asemalla nuuan Hausjärwelta kotoisin olewa reppuri. Uudestawuudesta wuoden kuluttua ei tässä maassa enää torppareja ole — kartanoiden maat jaetaan heille, kertoi hän. Itse janoi hän myöskin olewan sa noita samoja „jaon toimittajia“. Wenäläisillä mittareilla kuuluu niinikään maat olewan kirjoissa Porwoosta iloisen sanoman julistaja käski Tuusulaan. Micheltä on oikea käsi poikki, niin että jokin tietää tuolle apostolille asianmukaistaa kunniaa soittaa, missä hän puheitaan pitää. — Uusim.

— **Wiipurin läänin kuvernööriä,** kenraaliluutnantti Gripenbergiä, jonka erottamisesta wirtaahan lukiamme jo tietäwät, käwi toissa päiwänä useihin tuhansiin nousewa ihmisjoukko tervehtimässä laululla ja hurraahuudoilla. Kuvernööri kiitti suomentielisesjä puheessa ja lo-

petti puheensa huutamalla: „Glädön Suomi.“ Tämän jälkeen laulettiin „Maamme“-laulu y. m. isänmaallisia lauluja. Viimeiseksi veisattiin virsi „Sumala ompe linnamme“.

— **Suurenlaisia weskeliwäärennyksiä**, ainakin pariinkymmenen tuhanteen markkaan nousevia kuuluu eräs maakauppias Waasan seuduilla tehneen. Puheenalainen kauppias on passitettu lääninwankilaan, mutta sanoo olevansa syytön. Raikki tunnustajat, yhtä lukuunottamatta, kuitinkin ovat nimikirjoituksiaan wäittäneet wääräksi, tertoo Sak. Tidn.

— **„Mantajätkäksi“** kertoo hra Matti Kurikka ystäväkirjeesssä ruvenneensa Brisbanessa Kiwiinslaunissa ja saawan sa shillingin (1 mk. 25 p.) tunnulta, „eikä ole pakko juopotella“.

— **Mitänka** sanoo hän muuten olevan „yhä edistymässä päin“.

— **Tyttöjä** on täällä tarwis. Tuhat tytöitä meniä kuin kuumille kiville. Palkat wähintään 10 shillingiä (12 mk. 50 p.) wuikolta — kaikki wopaa —, keittäjätret ja ompelijattaret saawat paljoa enemmän“, kertoo Työmies.

— **Suupaisen jutun** muuttolinmuista kertoivat erään talon työmiehet tänä syksynä Kiuruwedellä. Ilman ollessa raikas ja tyyni alkoi pohjoistaiwaalta kuulua heille harwinaisen launista ääntä, jota ei wät osanneet eroittaa minikään erityisen linnun lauluksi, ennen kuin huomasivat suuren kirkkarwen, joka ohjasi lentoaan eteläistä ilmanjuuntaa kohden, waan niiden laulusa oli kumminkin sellaista ääntä seassa, joka ei ollut kirkkien laulua. Wasta sitte kun parwi kohdalle lensi, selwisi asia. Miehet näet näkivät, että joukko päästyksi istui kirkkien selässä aiwan hywässä järjestyksessä niinkuin parastin laulusuora matkalla olevan laivan kannella, ja siinä wirtittiwät raikkaita säweliään kirkkien kumakan äänen jekaan. Miehet tuumasiwat mielisään, että parempi on wiijaus kuin wäkeröyys. Wäästynen, tuo harwinaisen sukkelia ja älykäs lintu, woipi käyttää kuren wähoja lentokuntuja hywäksensä tällä pitkällä majanmuuttomatkalla, kun lentää liwauttaa kuren selkään, joka lennossa ollessaan on tykenemätön tekemään sille wästusla, ja sitte tytywäisenä makkuttomasta kyydistä päästää raikkaat jäähywäisjäreleerit rakkaalle synnyinmaalleen. — U. S:o.

— **Mitä kaikkea sitä saapi, jos „fanomia“ tilaapi:** Mä tässä rupefin miettimään, Tokko tilaan „fanomia“ ensinkään. Mutta sen runopuhoin kun näin — Käännywät aatokset toisappain. Sen viimeinen wärsy müa miellytti, Ja massini nauhoja höllitti, Ei tilaus liene hullummatki Kun lehden saan, ja tikkuja kassii. Sillä nähtäks, jos tilaan lehden pian, Saan lehden, miehet ja myöskin sian. Tule siis joului, kun joudut waan, Rästistä huolta ei ollenkaan! (W.)

— **Skiliittuja** syntymäisillänsä. Wuuan jo lähes jata wuotias ukko Walkealan Wieten kylästä on myöskin alkanut ikiliittujan teon, ja siinä ihanassa toiwossa hänkin, että ahjosta työntäikse ulos uusi „Sampo“, ilmestyy tähän jo muitten „ihmeitten maailmaan“ ikiliittuja, tekemään mullistukset monen „tekniliisen“ keksinnön alalla, pian alkawalla uudella wuosifadalla.

— **Wästari** on työnsä suhteen sängen salaperäinen siitä todennäköisestä syystä, että joku nuorempi ja notkeampi nero, nähtyänsä hänen luonnollensa, teki si sen mukaan tuon „taikamyllyn“ ja ottai si vielä patentin sille hänen kussatunuksellensa.

Kirjallisuutta.

— **Uuden Kuwalehden** joulunumero on ilmestynyt ja sisältää: Kuwat: Kanjilwa, kuulwa lastun „Glädön walo ja walistus!“ piirtänyt Benny Soldan-Brosfeldt. — Kotikoulu, kuulwa lastun „Lesken royo“, piirtänyt Benny Soldan-Brosfeldt. — Wienet ja suuret (2 kuv.) — Jalopeura ja hiiri. — Joulubasaari juuresa kaupungissa. — Äidin luokse takaisin. — Palowiina! Palowiina, piirtänyt Alb. Gebhard. — Buurien ratsumäen tarkastus ennen jottaan lähä. — Transwaalin presidentti Paul Krügerin puoliso.

— **Kirjoitukset:** Katajainen kansani. II: nen osa. Kirj. Juhani Aho. I. „Glädön walo ja walistus!“ „Glädön isänmaa!“ II. Ransa kapinassa. III. — Lesken royo. — Wienet ja suuret. — Jalopeura ja hiiri. — Joulubasaari. — Äidin luokse takaisin. — Anna itse joululahjasi! Kirj. P. A. — Matukfia wiinapudin edustalla. Kirj. Kauppi-Geiffi. — Tilausilmoitus. — Ilmoitukfia.

— **Sokerinwienti** Wenäjältä Suomeen Libaan kautta on viime puolen wuoden aikana nousut tawattoman suuresa määrässä, kirjoittaa „Uib. Jtg.“. Näihin saakka on waltakunnan sifäosista tuotu 28,500 tonnia (2,500 waununlastia) hietasokeria ja puhdistettua sokeria, josta suurin osa wiettiin Suomeen. Wiime wiikolla lähti Suomeen 5 sokerilastista olewaa laiwaa. Tanne tuodaan sokeria keskimäärin 27 waununlastia päiwässä.

— **Itä-Preussin** rautateiden hallitukfen pyrimmä saada wienti Suomeen kullemaan Königsbergin kautta on aiheuttanut sen, että Wenäjän kulkulaitosministeri on ryhtynyt samanlaisiin toimenpiteihin, kertoo mainittu lehti.

— **Kolminkertainen** riemujuhla. Ensi wuonna sopii Wenäjän sotawäen wanhimman kenraalin, entisen Suomen kenraalikuwernoöörin kreivi Feodor Wogginowitsch Heidenin wiettää kolminkertaista wirtajuhlaa, hän kun silloin täyttää 30 wuotta täysi-kenraalina, 45 wuotta kenraalina ja 60 wuotta upseerina.

— **Japani ja Wenäjä.** Tokion kabinetti on närkästyksissään siitä, että Japanin epäillään warustautuwan Wenäjää vastaan, sillä näitten molempien waltojen suhteet nykyään ovat sängen tyydyttävät. Japanin maas ja meriwoiman parailaan tapahtuwa lisäminen ei ole tähdätty Wenäjää eikä mitään muuta waltiota vastaan, waan tapahtuu se kauan sitten tehdyin ohjelman mukaan ja Japanin aseman wuoksi.

— **Werinen meteli Espanjassa.** Espanjassa on Kastilian maakunnassa Billarealin kaupungissa tapahtunut arwelittawia rauhatomuuksia. Tuomari pappi, munkit ja karlistat oliwat toimeenpanneet mielenosotuksen, jossa don Carlosta kunnioitettiin ja tasawallalle huudettiin häwiötä. Syntyi werinen kärsiwyhy, karlistat waltasiwat tasawallalaisten kasinon. Balensian tasawallalaiset walmistautuwa lähemään Billarealiin kostaakseen ystäwiensä puolesta. Lukuisia santarmijoukko on läsketty Billarealiin.

— **Wenäjän edustajaksi** puurien armeijassa Etelä-Afrikan sotandyttämöllä oo. kuten Now. Wremja tietää, öwerstiluutnantti pääesikunnassa Gurko nimetty, joka lähtee wenäläis-hollantilaisen kenttäairaalan kansa Transwaaliin.

YLEISÖLTÄ.

— **„Oliko tarpeeton“** nimellisellä otsakirjoituksella oli „Tornion“ 96 n:sa kirjoitus jossa eräs „kokouksessa ollut“ moittiskelee puheenjohtajaa W. P. R:n

Polta „ORIENT“ ja „NATIONAL“

P. C. Rettig ja kump. hyväksi tunnettuja paperosseja:

Kaikenlaisia

Joululahjoiksi

fopiwia tawaroita, niinkuin

Läninkiwaatteita

y. m. myyppi halvemmallä Joulukuun ajalla

Toiminimi **Carin Pieti.**

Kelloseppäliike

Torniossa.

Huoneusto: Hassstrandin kartanossa. Uusi warasto Seinä- ja Herättäjäkelloja sekä Kellonperiä on wasta kotiin saapunut.

Raikki kellot owat hywin justeerattu ja myhdään useamman wuoden takuulla.

S u o m ! Helppoimmat hinnat!

Kaikenlaatuksiset kellot korjataan pian, hywin ja helpolla.

Kunnioitettawan yleisön

tiedoksi saan ilmoittaa että olen muuttanut Sekatawara kauppaniitiseen Rajawiskaali Wangin taloon wanbantorin kulmassa.

Kunnioituksella
J. W. Sackzell.

wiime syyskokouksessa siitä ettei hän otanut warteen kokouksessa tehtyä ehdotusta jotta kunnan keskuudessa perustettaisiin puhuja-yhdistys. Tämän johdosta pyydän saada mainituksi, sitä kun ei monikaan tietäne, että W. P. R:n syys- ja kewätkokouksessa johtaa keskusteluja henkilö, joka tähän toimeen tilapäisesti wälitaan, selä että asia piakkoin tulee toistamiseen keskustelun alaiseksi. Toimitunnan puheenjohtaja.

Röyryä kysymys

yhdestä Tornion kaupungin Wjuriista, josta maistraatti kielii hänen ajurin toimesta pois wiime talwena raakamaisuuden takia ja koska hänen siwistylksensä ei ole vielä parantunut niin ajattelin kysyä kenen luwalla hän saapi toimittaa janottua ajurin tointa, milloin hän tujellee hewosensa kansa ja milloin siwu-kulkijain kansa, jos kuin kiire olisi mentävä Reskikatua niin ei uskalla kun kuulee jos minkälaista raakuutta siltä mainitulta henkilöltä, huomauttawat joku siwu kulkiait naishenkilöt joihin asia koskee, tyllä olisi paras aikonaan korjata tämmöinen kohta, jotta asian tuntewat. X.

Kaikenlaista lätkisepän ammattiin kuuluaa työtä otan tehäkseni W. Aspegren'in talossa J. D. Lindholm.

S u o m ! Kupariaastiat tiuataan puhu- taalla englannin tinalla työ hywää ja halwalla.

Tornion Dluttehtaalla myödään **Hywää Saktia**

7 pennillä litra. **Sommisissa** erissä, wä- hintään 5 litr., 5 penn. litra. **Astioita** lainataan panttia vastaan.

H ienompia ja wahwempia seinäpahwia, sekä warfin hywää öljyä ja maali-wärejä, itse rullaawia kartiineja, pannaamultaa ja liitua on huokein ja walawin ostaa J. W. Kajanderilta Torniossa.

Warastettu.

Wiime wiikolla warastettiin yffi miehen pitkä turkki Aspegrenin talosta Koneenkäyttäjä J. D. Lindholmii työkistä, jossa on musta lammasnahka wuori wafemman puolen etukappaleessa wäbän waalearmpi nahka kaulusta mustaa siiperian nahkaa, päälinen mustan sinistä ruusullista kantasta napin reikiä ei ole waan nauha syrjässä, joka tästä woi saada jotain tietoa niin pyydetään pal- kintoa wastaan ilmoittamaan yllämai- nituun paikkaan Torniossa.

Raikki säännöttömyydet lehden ja- kamisessa ilmoitettakoon kirjapainos- sa.

Kirjeenwaihtoa.

— **Ututia** Alatorniolta: Tu- liwat niin myöhään että ei ehditty la- toa, waan ensi lehteen warmaan eli parin päiwän perästä.

Alkuperäisiä Singerin Ompelukoneita

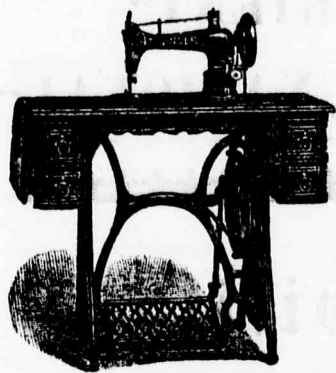
== Yli 16 miljoonaa ==

walmistettu ja myyty.

Koneita on saatavissa, mitä yksinkertaisimmasti
kain myöskin hienoimmasti varustettuna.

Singerin Ompelukone on parhain ja edullisin

Zoululahja.

Kauppiaas Axel
Zaukkurin
talosfa.

Maailman maineensa ovat Singerin ompelukoneet saavuttaneet
niillä erinomaisilla ominaisuuksilla, jotka ovat tunnusmerkkinä kaikilla
Singer & Co:n teoksilla. Matkutta ametaan opetusta koruompe-
lussa.

The Singer Manufacturing Co.

Suorapuheinen perin kansallinen ja kan-
sanvaltainen sanomalehti

Kaleva,

joka ilmestyy Oulussa joka arkipäi-
vä ja on jo lyhyellä elinajallaan
saavuttanut harvinaisen suuren kan-
san suosion, on edullisin tilata.

Huom.!

Hevosmieheksi haluaa siivo ja eb-
dottomasti raitis, 23 vuoden vanha
nuorukainen. Lähemmin kirjeenvaihdos-
ja J. D. Tuomi Nikkolasja.

Ruis-, Riisu ja Räätijauhoja. Riisi y.
m. ryynejä, Lehtitupakkia, Kavia,
Soteria, Ruisnoita, Wiskunoita, Sai-
puua ja hyviä Silahjoita

J. W. Sackzellilla
ent. Läng'in talosfa.

P. Dubatschhoff

TORNIOSSA ja KEMISSÄ

myöpi halvimmalla: omenia, päärunoita, viinirypäleitä, kavlaaria, munia, lötkeitä, pipar-
ruutia, juustoa, (Svultzer, Chester ja Edamer), meetturaitia, sardellia, hummeria, an-
jovista, pikkelsiä, kaprisia. sylttiä, (monta eri lajia), suolatulta kurkkoja, savustetul-
ta silkoja y. m., y. m.

Kulvatulta omenia, päärunoita, aprikoosia, kirelmarjoja, viikunokkia, luumuja,
rusinoita, viskuja, ruokkurusinoita, kuorimantella, mantella (makeita ja karvaka),
pippuria, aneksia, fänkollia, nyyponia, inkifäriä, kaademummaa, y. m., y. m.

Nisu-, ruis-, rätki- ja potaattijauhoja. Ryynejä monenlaisia. Kahveja monta
lajia. Toppi-, palas- ja hienoasokeria. Ohran- ja rukkinmaltaka. Herneitä, pruuria
papuja. Kynttilöitä, saipuaa, y. m., y. m.

Konfekteja Venäjän ja Suomen tehtaan monta eri lajia. Marmelaadla, teetä ja
teeleivoksia monta eri lajia, pastilleja, y. m., y. m.

Joulukuksi

sopivia SUURIN Varasto
porsliineja ja lasitavaroita
sekä monenlaisia Leik-
kikaluja, peilejä y. m.

myö halvimmalla P. DUBATSCHOFF.

D Dubatschhoff Torniossa ja Kemissä myö-
pi halvimmalla walmiita turkkia ja tur-
kin vuoria, nahkoja, lakkeja miehille, han-
sikkaita, filttisaappaita y. m. y. m.

„Tornio“
lehteä vuodelle 1900 saapi halvim-
malla tilata Arpelasfa postintuljet-
taja J. E. Uusitalolta.

Naisen huiwi ylösotettu Pappilan ja
kaupungin väliseltä tieltä, omistaja
peritöön Albert Sackzellilta Torniossa.

Tuoreita Turkkia ja poron paistia J.
W. Sackzellilla ent. Läng'in talosfa.

Nahaa löydetty

kauppiaas Zaukkurin puodin lattialta,
omistaja saapi käydä perimässä ne
Akerilta, puuseppä Hall'in talosfa.

Joka tietää lainanneensa n. k. wäävin-
spännärin, telkki hyvin ja toisi heti
Sifalki Uusitalolle Arpelasfa.

Torniossa,
J. W. Seidel'in kirjapainosfa 1899.